

Gasthuiskapel met gasthuizen Rhenen

Raijcke Andries en Bartien Jans Gasthuismoeders in 1615

Gasthuis in Rhenen

Een gasthuis is in de middeleeuwen een instelling voor de nachtelijke opvang van daklozen. De gasten aan wie een slaapplek wordt geboden variëren van landlopers tot pelgrims. Er komt ook een gasthuis binnen de stadsmuren van Rhenen. De stichtingsakte van het Rhenens gasthuis is

niet bewaard gebleven, maar aangenomen mag worden dat dit gasthuis rond 1380 is gesticht. Wereldlijke gasthuismeesters vormen het bestuur.

In de tijd van Raijcke Andries en Bartien Jans heeft het gasthuis inmiddels het karakter van een tehuis voor 'oude lieden' gekregen, met een ziekenafdeling waar onvermogen zieken kunnen worden verpleegd. Nog een categorie vormen de proveniers of kostkopers, bejaarde mensen die zich tegen een overeengekomen som hebben ingekocht om zo van een onbezorgde oude dag verzekerd te zijn. De eindverantwoordelijkheid berust bij de Magistraat als oppergasthuismeester.

Gasthuismoeder

De dagelijkse organisatie en zorg van het gasthuis ligt in handen van de gasthuismoeder. In Rhenen zijn dat bijvoorbeeld Raijcke Andries en Bartien Jans, beiden in 1615. Zij zorgen ervoor dat er voldoende medewerkers zijn om de zieken te verzorgen en dat ze elkaar kunnen aflossen, vooral als er bij ernstig zieke patiënten gewaakt moet worden. De gasthuismoeders maken elke dag verschillende rondes om de zieken te voorzien van brood, bier, boter, kaas en ander voedsel. Ook zorgen zij voor de opvang van passanten. Een gasthuismoeder is in dienst van het stadsbestuur. Rhenen heeft een aantal kleine gasthuisjes bij de Gasthuiskapel.

Bron: Oud Rhenen 1988

<https://www.oudrhenen.nl/wp-content/uploads/2015/09/SCHOUTEN2.pdf>

<https://gastenweeshuisrhenen.nl/het-gasthuis-te-rhenen-in-de-tweede-helft-van-de-zestiende-eeuw-h-p-deys/>